

«КИНО МЕН ТЕЛЕВИДЕНИЯ АКАДЕМИЯСЫ» ФАКУЛЬТЕТІ

«КИНОӨНЕР» КАФЕДРАСЫ

Бекітілген
«Тұран» Университеті мекемесінің
ғылыми кеңес отырысында
Протокол № ___ «___» ___ 2019 ж.

ОӘК отырысында мақұлданды
Протокол № ___ от «___» ___ 2019ж.
ОӘЖ жөніндегі Проректор
_____ Абдиев Қ.С.

МОДУЛЬДІК БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Білім беру бағдарламасының шифры мен атауы: 6B02102 – Операторлық өнер
Академиялық дәрежесі: өнер бакалавры

Әзірленді:		Келісілді:		
Көбек Г.Б., каф. мең. «Киноөнер», PhD		Оқу-әдістемелік және тәрбие жұмысы жөніндегі Проректор	Абдиев К.С.	
Жетіруов Ж.И., Ш.Айманов атындағы «Қазақфильм» АҚ-да режиссер-қоюшы, «Киноөнер» кафедрасының доценті		ПРК, сыртқы байланыстар, халықаралық аккредиттеу және ӘШҚ жөніндегі проректор	Тусупова Л.А.	
Умаров М.Ж., МСҮ, «Қазақстан» РТРК АҚ Телеоператорлар бөлімінің бас операторы		АСД Директоры	Тусупова С.А.	
Шекеров Б.Б., Ш.Айманов атындағы «Қазақфильм» АҚ сарапшылар кеңесінің тең төрағасы		БПОЖҚО Директоры	Паршина Г.Н.	
Васильев М.И., МСҮ, «Киноөнер» кафедрасының доценті		"Кино және теледидар академиясы" факультетінің деканы	Куандыкова Д.Р.	

Қаралды
«Киноөнер» кафедра мәжілісінде
Протокол № ___ «___» ___ 2019ж.
Кафедра мең. _____ Көбек Г.Б.

Білім беру бағдарламасының құрылымы

1	Білім беру бағдарламасының жалпы сипаттамасы	
1.1	Түсіндірме жазба	
1.2	Білім беру бағдарламасының мақсаты	
1.3	Кәсіби қызмет саласының сипаттамасы	
1.4	Білім беру бағдарламасына түсушінің дайындық деңгейіне қойылатын талаптар	
2	Құзыреттілік терминдерінде күтілетін оқыту нәтижелеріне қойылатын талаптар	
2.1	Оқыту нәтижелері	
2.2	Әмбебап (жалпы) құзыреттер	
2.3	Пәндік-мамандандырылған (кәсіби) құзыреттер: жалпы мәдени, жалпы кәсіби, арнайы кәсіби	
2.4	Түлектердің біліктілік моделі	
2.5	Оқыту нәтижелерінің матрицасы	
2.6	Құзыреттілік матрицасы	
3	Оқыту нәтижелерін бағалау саясаты (ағымдағы, аралық және қорытынды бақылау))	
4	Білім беру бағдарламасы бойынша оқыту мазмұны	
4.1	Барлық оқу кезеңіне бакалавриаттың білім беру бағдарламасының оқу жоспары (модульдік жүйе бойынша)	Ф УТ 705–15–19 (бакалавр)
4.2	Элективті Модульдер каталогы (міндетті, жалпы университеттік,)	Ф УТ 705–23–19

1. Білім беру бағдарламасының жалпы сипаттамасы

Қазақстан Республикасының мемлекеттік білім беру бағдарламасына сәйкес білім берудің негізгі жалпыұлттық мақсаты сапалы жоғары білім алуға қоғамның, мемлекеттің және жеке тұлғаның мүдделерін қанағаттандыру, әрбір адамға оқытудың мазмұнын, нысанын және мерзімін таңдауда кең мүмкіндіктер беру болып табылады.

Білім беру бағдарламасы таңдалған бағдарлама тұжырымдамасының, "Тұран" университетінің миссиясы мен мақсаттарына сәйкестігін көрсетеді, білім алушылар контингентінің ерекшеліктерін, олардың білім беру сұраныстарын, мүмкіндіктері мен қажеттіліктерін анықтайды.

Білім беру бағдарламасы Қазақстан Республикасының Жоғары білім беру саласындағы нормативтік-құқықтық базасын ескере отырып құрастырылған.

Білім беру бағдарламасының құрылымында оқу нәтижелері көрсетілген, бітірушінің біліктілік деңгейлері мен негізгі құзыреттіліктері сипатталған.

1.1 Түсіндірме жазба

Университет киноөнер саласындағы еңбек нарығының қажеттілігін қанағаттандыру үшін «Операторлық өнер» (бакалавриат, магистратура) мамандығы бойынша жоғары білімі бар мамандарды кешенді даярлауды жүзеге асырды және жүзеге асырады.

Университет бакалаврлардың «Операторлық өнер» бағыты бойынша даярлауда тәжірибесі бар (2008 жылдан бастап). және магистрлер (2014ж. бастап) 6B02102-Операторлық өнер дайындау бағыттары бойынша білім беру бағдарламаларын (бакалавриат, магистратура) іске асыру үшін қажетті ресурстық қамтамасыз ету.

6B02102 - Операторлық өнер бакалаврларын дайындау бағыты бойынша білім беру қызметі 05.02.2014 жылғы № 14001575 мемлекеттік лицензияға және мемлекеттік лицензияға қосымшаға сәйкес жүзеге асырылады (05.02.2014 жылғы № 14001575). Оқыту тілі-қазақ, орыс. Бітірушілерге «Операторлық өнер» мамандығы бойынша «Өнер бакалавры» академиялық дәрежесі беріледі.

Білім алушылардың кәсіби дағдыларын қалыптастыру және дамыту мақсатында аудиториядан тыс жұмыспен ұштастырыла отырып, құзыреттілік тәсілді жүзеге асыру осы МОП-да белсенді және интерактивті формаларды (командалық жұмыс, кейс-стади, компьютерлік симуляция, іскерлік ойындар, тренингтер) кеңінен қолдануды көздейді. Оқу пәндері аясында көрнекті мәдениет қайраткерлерімен кездесулер, қазақстандық және шетелдік өнер қайраткерлерінің шеберлік сыныптары қарастырылған. Білім беру бағдарламасының басты мақсаты интерактивті формада өткізілетін сабақтардың үлес салмағын арттыру болып табылады.

«Операторлық өнер» мамандығының білім беру бағдарламасы жоғары білімді, мәдени дамыған, шығармашылықпен ойлайтын және техникалық жағынан жан-жақты кино және теледидар режиссерлерін даярлаудың барлық аспектілерін қамтиды. 6B02102 - Операторлық өнер мамандығы бойынша бакалавриаттың жоғары білім беру модульдік білім беру бағдарламасының әлеуметтік маңыздылығы (миссиясы) тұжырымдамалық негіздеуден және дайындық шарттарын моделдеуден тұрады.

Модульдік білім беру бағдарламасы білім беру үдерісін іске асырудың мақсаттарын, күтілетін нәтижелерін, мазмұнын, шарттары мен технологияларын, осы бағыт бойынша бітірушінің дайындық сапасын бағалауды регламенттейді және оған: бітірушінің біліктілік моделі, ұлттық және Еуропалық біліктілік шеңберіне сәйкес құзыреттілік матрицасы, құзыреттілікті қалыптастыру бағдарламасы, МББ оқу жоспары, оқу пәндерінің (модульдердің) жұмыс бағдарламалары, оқыту нәтижелерін бағалау саясаты және білім беру модульдерінің каталогы кіреді.

"Кино және телевидение академиясы" факультетінің құрылымында көрсетілген дайындық бағыты бойынша мамандарды дайындауды PhD, Көбек Г. Б. басқаратын "Киноөнер" кафедрасы қамтамасыз етеді.

Жоғарыда айтылғандарға сәйкес 5B041200 - Операторлық өнер бағыты бойынша білім беру бағдарламасын жүзеге асыру негізделген болып табылады.

1.2 Білім беру бағдарламасының мақсаттары

6B02102 Операторлық өнер білім беру бағдарламасы университет миссиясына сәйкес жүзеге асырылады. Университет миссиясы-қоғам игілігі үшін Мәдениет, Білім және ғылым. Миссияға сәйкес дамудың стратегиялық мақсаты білім беру қызметтері нарығында және еңбек нарығында бәсекелестік жағдайында білім беру мекемесінің тұрақты ұстанымын, қазақстандық білім беруді үйлестіру және жоғары білімнің жүйе ретінде негізгі тұтынушылардың: жеке тұлғаның, қоғамның, мемлекеттің мақсаттары, қажеттіліктері, нормалары мен талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ететін білім беру және бітірушілерді даярлау сапасын арттыру болып табылады.

Модульдік білім беру бағдарламасының миссиясы жоғары білім беру саласында жоғары сапалы білім беру, 6B02102 - Операторлық өнер мамандығы бойынша кадрларды даярлау бойынша Ұлттық кеңістіктегі көшбасшылыққа қол жеткізу болып табылады.

Білім беру бағдарламасының стратегиялық менеджменті оны жүзеге асырудың барлық үдерістерін қамтиды, ББ басқаруда жүйелі тәсілге негізделеді және білім беру қызметінің сапасын үнемі жақсартуға, ұзақ мерзімді табысқа және білім беру бағдарламасының тұрақтылығына қол жеткізуге бағытталған. Оны әзірлеу кезінде басты бағыт ретінде білім беру қызметін тұтынушының талаптары ескерілді. 6B02102-Операторлық өнер білім беру бағдарламасының мазмұны бағдарлама атауына сәйкес мамандарды даярлаудың кеңдігін және мамандықпен анықталатын саладағы дайындықтың қажетті тереңдігін қамтамасыз етеді.

6B02102 - Операторлық өнер мамандығы бойынша **білім беру бағдарламасының мақсаты** - кино және теледидар саласы үшін бәсекеге қабілетті, жоғары білікті және білікті кадрларды даярлау, қоғамның үздіксіз өзгеретін рухани және ақпараттық өмірі жағдайында өзін-өзі жетілдіруге және дамытуға қабілетті.

«Операторлық өнер» білім беру бағдарламасының мақсаты «Тұран» университетінің миссиясына, мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес келеді және болашақ қызмет нәтижесінің бейнесі болып табылады. ББ мақсаты бітірушінің тұлғалық дамуының тепе-теңдігін, оның кәсіби құзыреттілігін, моральдық-этикалық құндылықтарын, әлеуметтік бейімделу қабілетін, жоғары бәсекеге қабілеттілікті қалыптастыруды қамтамасыз етеді.

Тәрбиелеу саласында білім беру бағдарламасының жалпы мақсаты білім алушылардың әлеуметтік-жеке қасиеттерін қалыптастыру болып табылады: мақсаткерлік, ұйымшылдық, еңбекқорлық, жауапкершілік, азаматтық, коммуникабельділік, олардың жалпы мәдениетін, төзімділігін арттыру.

Оқыту саласында білім беру бағдарламасының жалпы мақсаттары:

гуманитарлық және өнертану білімінің негіздері саласында даярлау;

бітірушіге кино және теледидар саласында табысты жұмыс істеуге, кино және теледидар режиссері мамандығының әлеуметтік маңыздылығын түсінуге, стандартты жағдайларда ұйымдастырушылық шешімдер қабылдауға және оларға жауапкершілік алуға дайын болуға, өзінің артықшылықтары мен кемшіліктерін сын тұрғысынан бағалай білуге, еңбек нарығындағы оның әлеуметтік ұтқырлығы мен тұрақтылығына ықпал ететін жалпы мәдени, жалпы кәсіби, кәсіби және кәсіби-мамандандырылған құзыреттерге ие болуға мүмкіндік беретін жоғары білім алу.

«Тұран» университетінде 6B02102 - «Операторлық өнер» мамандығы бойынша ББ ерекшеліктері:

1. Дәстүрлі шеберхана жүйесіне негізделген оқыту процесі;

Ф УТ 703–14–15. Модульная образовательная программа. СМК УТ. Издание второе

2. Жоғары білікті оқытушылар құрамы, олардың жартысы практикалық тәжірибесі бар;
3. Кәсіпкерлік қызмет студенттерін оқытатын кәсіпкерлік Модульдер;
4. Мамандық бойынша практикалық сабақтарды ұйымдастыру.пән өндірісте жұмыс берушілердің қатысуымен (атындағы "Қазақфильм" АҚ. "Қазақстан" РТРК " АҚ және т. б.);
5. Қазіргі заманғы материалдық-техникалық шарттар (студиялық павильондар, карау кабинеттері, сахналық аландар, "Интернет" желісіне қосылу мүмкіндігі бар компьютерлік техникамен және проф. бағдарламалармен жабдықталған СӨЖ үшін Үй-жайлар, «Тұран» театр студиясы, "Тұран "университетінің" киноклубы, "Art-Turan" галереясы»);
6. Шетелдік және отандық кинематографтың жетекші мамандарының Мастер-кластары, семинарлары мен тренингтері;
7. Сертификатталған ағылшын тілі.

ББ Негізгі міндеттері :

1. Фундаменталды гуманитарлық білім беруге және тұлғалық-бағдарлы оқытуға, инновациялық технологияларға негізделген білім беру қызметінде кешенді тәсілді жүзеге асыру.
2. Профессорлық-оқытушылық құрамның жұмыс берушілермен, кино-, ТВ - және бизнес - қоғамдастықпен жалпы мәдени, жалпы кәсіптік, кәсіби және кәсіби-мамандандырылған құзыреттерді дамыту және түлектерді даярлау сапасын бағалау бойынша жүйелі өзара іс-қимылын қамтамасыз ету.
3. Студент пен педагогтың пәндік саласын зерделеуді және бірлескен білім беру және ғылыми қызметін ынталандыратын оқу-шығармашылық атмосфераны құру.
4. Қоғамның жалпы мәдени, білім беру және кәсіби қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін ақпараттық ресурстарды тиімді пайдалануға бағытталған мамандарды даярлау.
5. Мәдени-тәрбие саясатын есепке ала отырып, студенттердің азаматтық-адамгершілік ұстанымдары мен жеке қасиеттерін дамыту.
6. Кино және теледидар саласында кәсіби қызметті орындауға уәждеме және ойлау мәдениетін қалыптастыру.
7. Студенттердің үнемі өзін-өзі дамытуға бағдарлануы және барлық кәсіби қызмет барысында білімді өз бетінше меңгеруге дайын болуы.

Интерактивті формада өткізілетін сабақтардың үлес салмағы бағдарламаның басты мақсаты, білім алушылар контингентінің ерекшелігі және нақты пәндер мазмұнымен анықталады, және жалпы оқу процесінде аудиториялық сабақтардың 30% - дан кем болмауы тиіс.

ББ мақсаты бітірушінің тұлғалық дамуының тепе-теңдігін, оның кәсіби құзыреттілігін, моральдық-этикалық құндылықтарын, әлеуметтік бейімделу қабілетін, жоғары бәсекеге қабілеттілікті қалыптастыруды қамтамасыз етеді.

Мақсаттарды тұжырымдау кезінде қызметтің барлық факторларының – қажеттіліктердің, мүдделердің, ынталандырудың, уәждердің, мемлекеттік білім беру стандарттарының талаптарын, университеттің стратегиялық мақсаттарын, университет миссиясын тұжырымдау, қолда бар ресурстар мен дамудың әлеуетті мүмкіндіктерін, сыртқы әлеуметтік-экономикалық ортаның (елде де, шетелде де) өзгертін жағдайларын, инновация мен шығармашылық үшін қолайлы жағдайлар жасау мен қолдауды, сондай-ақ білім беру қызметін тұтынушылардың сұраныстарын ескеру қажет.

1.3 Кәсіби қызмет саласының сипаттамасы

6B02102 - Операторлық өнер мамандығы бойынша «Кино және теледидар операторы» білім беру траекториясы бойынша бакалаврларды дайындау.

Бітірушілердің кәсіби қызмет саласы - көркем-шығармашылық өндірістік жұмыс процесінде аудиовизуалды туындыны жасауды; кино және теле ұйымдардағы басшылық жұмысты қамтиды.

Бакалаврлардың кәсіби қызметінің объектілері - әдеби, драмалық, сценарийлік-драматургиялық шығарма, аудиовизуалды өнім жасау саласындағы шығармашылық ұжымдар, аудиовизуалды өнім жасау кезінде қолданылатын материалдық және техникалық құралдар, сондай-ақ жоғарыда аталған объектілердің жиынтығы болып табылады.

Бакалаврлардың кәсіби қызмет түрлері: көркем-шығармашылық; өндірістік-технологиялық; ұйымдастыру-басқару.

Кино және теледидар бакалавр – операторларының кәсіби қызметінің міндеттері:

Көркем-шығармашылық қызмет:

түрлі жанрдағы көркем кино туындысын жасау, олардың жоғары көркемдік және техникалық деңгейін қамтамасыз ету, кино өнерін насихаттау бойынша, қоюшы-режиссермен, кинодраматургпен, суретшімен, әртістермен, композитормен, дыбыс режиссерімен, продюсермен және түсіру тобының басқа да қатысушыларымен ынтымақтастықта көрермендерді тарту бойынша жұмысқа қатысу;

ойын Телевизиялық, театр қойылымдарын, спорттық телевизиялық бағдарламаларды, деректі фильмдерді, телепериодикаға арналған сюжеттерді, бейнеочеркаларды, бейнетаспаларды, ток-шоу, концерттерді жасау және көпшілік алдында көрсету, олардың жоғары көркемдік деңгейін қамтамасыз ету, кино өнерін насихаттау, көрермендерді қоюшы режиссермен, кинодраматургпен, суретшімен, әртістермен, композитормен, дыбыс режиссерімен, продюсермен және түсіру тобының басқа да қатысушыларымен ынтымақтастыққа тарту бойынша жұмысқа қатысу.;

Өндірістік-технологиялық қызмет:

павильонда, интерьерлерде және табиғи жарықтандыруда көркем кино техникасын, кинематографтың кинопортреттік түсірілімі техникасын, құрамдастырылған және арнайы түсірілімдерді, сондай-ақ Цифрлық технологиялар мен компьютерлік графиканы, арнайы операторлық түсіру техникасы құралдарын; дыбыстық және репортаждық түсірілімнің қазіргі заманғы техникасын, кемінде 4К рұқсаты бар кез келген кәсіби форматта түсіру техникасын, қауіпсіздік техникасы мен өртке қарсы қорғау ережелерін сақтаған кезде түсірілімдердің қойылымдық және құжаттық әдістерін пайдалану;

деректі және ойын түсірілімі кезінде, интерьерлерде және заттай жарықтандыру техникасын, кинопортреттік түсірілімнің техникасын, құрамдастырылған және арнайы түсірілімдерді, цифрлық технологиялар мен компьютерлік графиканы, арнайы операторлық түсіру техникасы құралдарын; дыбыстық және репортаждық түсірілімнің қазіргі заманғы техникасын; бейненің кемінде 1920x1080 элементтерінің рұқсаты бар кез келген кәсіби форматта түсіру техникасын пайдалану, қауіпсіздік техникасы мен өртке қарсы қорғау ережелерін сақтау кезінде түсірілімнің қойылымдық және құжаттамалық әдістерін;

Ұйымдастыру-басқару қызметі:

шығармашылық процесті басқару объектісі ретінде талдау, режиссермен және продюсермен бірге аудиовизуалды өнім өндірісінің құндық бағасын анықтау; фильм түсіруге шығармашылық-өндірістік дайындықты және фильмге түсіру-қойылым жұмыстарын ұйымдастыру;

«Кино және теледидар операторы» мамандығына сәйкес:

Қоюшы-режиссер, кинодраматург, суретші, әртіс, композитор, дыбыс режиссері, продюсер және түсіру тобының басқа да қатысушыларымен бірлесіп фильмді қою;

– павильонда, интерьерлерде және табиғи жарықтандыруда көркем кино техникасын пайдалану;

– фильмді түсіру техникасын пайдалану;

- құрамдастырылған және арнайы түсіру техникасын, сандық технологиялар мен компьютерлік графиканы пайдалану;
- арнайы операторлық түсіру техникасы құралдарын пайдалану;
- дыбыс және репортажды түсірудің заманауи техникасын пайдалану;
- кез келген кәсіби форматта түсіру техникасын пайдалану;
- түсірудің қойылымдық және құжаттық әдістерін пайдалану;
- шығармашылық процесті басқару объектісі ретінде талдау;
- аудиовизуалды өнім өндірісінің құндық бағасын режиссермен және продюсермен анықтау;
- фильмді түсіруге шығармашылық-өндірістік дайындықты ұйымдастыру;
- фильмге түсіру-қойылым жұмыстарын ұйымдастыру;
- әріптестермен кооперация және ұжымдағы жұмыс;
- түсірілім ұжымындағы басқа да шығармашылық мамандықтар өкілдерімен қарым-қатынас;

1.4 Білім беру бағдарламасына түсушінің дайындық деңгейіне қойылатын талаптар

6B02102-Операторлық өнер мамандығы бойынша шығармашылық емтихан өткізу туралы ереже 6B02102-Операторлық өнер мамандығы бойынша бакалавриатқа түсуші талапкерлер үшін шығармашылық қабылдау емтихандарын өткізудің ережелері мен тәртібін реттейді.

Шығармашылық емтихандарды "Тұран университеті" мекемесінің Қабылдау комиссиясы және оның пәндік комиссиялары өткізеді. Шығармашылық емтихандар жоғары білім берудің кәсіптік оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгі ережелерімен белгіленген мерзімде, сондай - ақ 6B02102-Операторлық өнер мамандығы бойынша түсу шығармашылық емтихандарының кестесіне сәйкес өткізіледі.

Емтихан барысында түсушінің шығармашылық мүмкіндіктері, оның таңдаған мамандығына дайындық дәрежесі анықталады, негізгі міндеттері::

гуманитарлық бағыттағы мектеп бағдарламалары бойынша талапкерлердің білім деңгейін анықтау;

талапкерлердің әдеби шығармашылық, актерлік шеберлік, кинематограф, теледидар, театр, фотодел, бейнелеу өнері, музыкалық өнер саласындағы қабілеттері деңгейін анықтау;

шығармашылық қиял мен бейнелі монтаждық ойлау деңгейін анықтау;
сюжеттік желіні мазмұндау логикасын меңгеру деңгейін анықтау.

2.Құзыреттілік терминдерінде күтілетін оқыту нәтижелеріне қойылатын талаптар

2.1 Оқу нәтижесі

«Операторлық өнер» мамандығы бойынша модульдік білім беру бағдарламасын және «кино және теледидар операторы» білім беру траекториясын меңгеру нәтижелері бітіруші алған құзыреттерімен анықталады, яғни оның кәсіби қызмет міндеттеріне сәйкес білімін, іскерлігін және жеке қасиеттерін қолдану қабілеттілігімен анықталады.

Осы ЖБП-ны меңгеру нәтижесінде бітіруші келесі қызмет түрлерінде: көркем-шығармашылық, шығармашылық-өндірістік; ұйымдастыру-басқару сияқты әмбебап және пәндік-мамандандырылған (кәсіби) құзыреттерге ие болуы тиіс.

6B02102-Операторлық өнер мамандығы бойынша өнер бакалавры:

Білуге:

- әлемдік және отандық кинематографияны, теледидарды дамытудың озық бағыттары;

- кинооператорлық шеберлік теориясы мен практикасы;
- кинодраматургия және кинорежиссура негіздері;
- орыс және шетелдік кинематография тарихы;
- фильм өндірісінің технологиясы, ұйымдастырылуы және экономикасы негіздері;
- отандық және шетелдік кино өнері мен кинотехниканың жаңа жетістіктері;
- аралас кәсіптер қызметінің ерекшелігі;
- еңбек заңнамасының негіздері;

Білу:

көркем кино және кинокомпозиция әдістерін пайдалану;
киноға түсірудің құрамдастырылған және арнайы түрлері; түс тану; экспонометрия әдістерін қолдану;

Түсінік:

- киноматериалдарды өндеудің қасиеттері, сипаттамалары және технологиялары туралы;
- кинотүсірілім аппаратурасының, жарық-техникалық құралдардың, операторлық көліктің, қосалқы техниканың түрлері, құрылғылары және пайдалану ережелері туралы ақпарат; кинотүсірілім жүргізудің қолданыстағы мемлекеттік стандарттары мен техникалық шарттары; бейнелеу өнері тарихы;
- еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі ережелері туралы.

Әмбебап (жалпы мәдени) құзыреттер

Бітіруші келесі жалпы мәдени құзыреттілікке ие болуы керек (МК) (әлеуметтік-тұлғалық және Soft skills):

ЖМК 1-тұлғааралық және мәдениетаралық өзара іс-қимыл міндеттерін шешу үшін мемлекеттік, орыс және шет тілдерінде коммуникацияға қабілетті;

ЖМК 2-ұжымда жұмыс істеу, стандартты емес жағдайларда және әлеуметтік қақтығыстарда шешімдер табу, және өзара әрекеттестіктің бейбіт тәсілдері жолдарын меңгеру;

ЖМК 3-жинақталған тәжірибені сыни тұрғыдан қайта ойлай білу, қажет болған жағдайда өзінің кәсіби қызметінің түрі мен сипатын өзгерту;

ЖМК 4-белсенді әлеуметтік және кәсіби қызметті жүргізу үшін дене белсенділігі мен денсаулығының жалпы деңгейін қолдауға қабілетті;

ЖМК 5-ғылыми зерттеулер жүргізуді және жобалық қызметті жүзеге асыруды білу;

ЖМК 6-жазбаша және ауызша сөйлеу мәдениетін меңгеруді, өз ойлары мен идеяларын сауатты баяндауды, өз ұстанымын дәлелдей білу;

ЖМК 7-патриотизмді қалыптастыру және белсенді азаматтық ұстанымды көрсету үшін тарихи дамудың негізгі кезеңдері мен заңдылықтарын талдай алады;

ЖМК 8-кәсіби қызметте шығармашылық қолдануға қабілетті;

ЖМК 9-отандық және халықаралық деңгейде кәсіби ортада нәтижелі өзара әрекеттесуге қабілетті;

ЖМК 10-бизнесі басқара білуді көрсету, бәсекелестік ортада нарықта табысқа жету, іскерлік және инновациялық белсенділік көрсете отырып, қызмет нәтижелерінің тиімділігін бағалау;

2.2 Кәсіби құзыреттер: жалпы кәсіби және арнайы.

Бітіруші кәсіби қызмет түрлеріне сәйкес келетін келесі кәсіби құзыреттерге ие болуы тиіс (ДК):

КҚ 1-кинорежиссердің басшылығымен түсірілім тобының шығармашылық ұжымының бірлескен ойын жүзеге асыруға қабілеттілігі және дайындығы;

КҚ 2-әлемді сезімдік қабылдауға, бейнелі ойлауға, шығармашылық қиялға ие болу;

КҚ 3-қоюшы-режиссермен, кинодраматургпен, суретшімен, әртістермен, композитормен, дыбыс режиссерімен, продюсермен және түсіру тобының басқа да қатысушыларымен ынтымақтастықта кино-, телефильмді қою және жасауға қабілеттілік және дайындық;

Кино-, теле павильонда, интерьерлерде және табиғи жарықтандыруда көркем кино техникасын, кинопортреттік түсіру, құрамдастырылған және арнайы түсіру, сандық технологиялар мен компьютерлік графика техникасын пайдалану қабілеті;

КҚ 5-арнайы операторлық түсіру техникасы құралдарын, дыбыстық және репортаждық түсірудің қазіргі заманғы техникасын пайдалану, кез келген кәсіби форматта түсіру техникасын пайдалану қабілеті;

КҚ 6-түсірілімнің қойылымдық және құжаттық әдістерін қолдануға қабілеттілігі мен даярлығы; көркем кино және кинокомпозиция әдістерін қолдану қабілеті; түсірілім процесінің ерекшелігін шығармашылық қызмет түрі ретінде түсіну;

КҚ 7-кино және телефильмге шығармашылық-өндірістік дайындық пен түсіру - қойылым жұмыстарын ұйымдастыру қабілеті; режиссермен және продюсермен аудиовизуалды өнім өндірісінің құндық бағасын анықтау.

КҚ 8 - фильмнің бейнелеу түсінігін және ғылыми материалдың ашылуын, негізгі кейіпкерлердің портреттік сипаттамаларының дәлдігін, түсірілген материалдың жарық-бейнелік бірлігін, ал түрлі-түсті фильмдерде-жалпы фильмнің колористік шешімін, суреттің техникалық және фотографиялық сапасын қамтамасыз етеді.;

КҚ 9-Шығармашылық қойылымдық қызмет процесінде алған білімдерін, дағдыларын және жеке шығармашылық тәжірибесін қолдану, өзінің кәсіби шеберлігін жетілдіруге бағытталған тұрақты және жүйелі жұмысқа дайындық;

КҚ 10-әріптестермен кооперацияға және ұжымдағы жұмысқа, түсірілім ұжымындағы басқа да шығармашылық мамандықтар өкілдерімен өзара қарым-қатынасқа қабілеттілік және дайындық.

2.3 6В02102-Операторлық өнер мамандығы түлектерінің біліктілік моделі:

6В02102-Операторлық өнер ҰБ бітірушісінің біліктілік моделі ұлттық біліктілік шеңберіне және салалық біліктілік шеңберіне сәйкес әзірленген, Оқыту нәтижелері құзыреттілік арқылы көрсетіледі және 1 деңгейлі Дублиндік дескрипторлар (бакалавриат) негізінде жобаланады және бакалавриат бітірушісінің кәсіптік қабілеттері мен дағдыларын меңгеруіне сәйкес келеді.

6В02102-Операторлық өнер мамандығы бойынша Бакалавр:

1. осы саладағы ең озық білім элементтерін қоса алғанда, кино және телеөндіріс саласындағы білім мен түсінікті көрсету;
2. осы білімді кәсіби деңгейде қолдану;
3. әлеуметтік, экономикалық, ғылыми немесе этикалық пайымдауларды ескере отырып, пайымдауларды әзірлеу үшін ақпаратты жинау мен түсіндіруді жүзеге асыру;
4. мамандарға, сондай-ақ маман емес мамандарға ақпарат, идеялар, мәселелер мен шешімдерді хабарлау;
5. жоғары дербестік үлесі бар білімді жалғастыру үшін қажетті дағдыларды меңгеру.

Кәсіби қызмет түрлері:

«Операторлық өнер» мамандығы және «Кино және теледидар операторы» траекториясы бойынша бітірушінің біліктілік моделі білім беру стандартында көзделген кәсіби қызметтің әр түрлі түрлерін жүзеге асыруға дайын болашақ маманның құзыреттілік моделін бейнелейді.

Көркем-шығармашылық қызмет:

- қоюшы-режиссер, кинодраматург, суретші, әртіс, композитор, дыбыс режиссері, продюсер және түсіру тобының басқа да қатысушыларымен ынтымақтастықта фильмнің қойылымына дайын болу;

- кинематографтың, теледидар мен медиасредстваның шығармашылық-өндірістік қызметі, дыбыс жазу өнері саласында құзыретті болу;

Технологиялық қызмет:

- Түсіруді жүзеге асыру үшін техникалық және көркем құралдарды және шарттарды анықтай білу;

- Қазіргі заманғы дыбыстық техниканы пайдалану және фильмнің дыбыстық шешімін жүзеге асыру дағдылары;

- қазіргі заманғы дыбыстық техниканы пайдалану және фильмнің дыбыстық шешімін жүзеге асыру дағдысының болуы;

Өндірістік қызмет:

- түсірудің қойылым және құжаттық әдістерін пайдалану;

- фильмдерді қою кезінде павильонда, интерьерлерде және натурада көркем кино жарықтандырудың техникасын қолдана білу және пайдалана білу;

- фильмдерді қою кезінде кинопортреттік түсіру техникасын қолдана білу және қолдана білу;

- фильмдерді қою кезінде құрамдастырылған және арнайы түсіру техникасын, сандық технологиялар мен компьютерлік графиканы қолдана білу;

- фильмдерді қою кезінде дыбыстық және репортаждық түсірудің заманауи техникасын қолдана білу және қолдана білу;

- арнайы операторлық түсіру техникасының құралдарын пайдалану;

- 35-мм, 16-мм: ч/б, түсті, қайтымды киноплёнкаға да, бейнеаппаратураға да түсіру техникасын пайдалану;

Фильмдер дыбыстық және репортаждық түсірілімнің заманауи техникасы:

Ұйымдастыру-басқару қызметі:

- шығармашылық процесті басқару нысаны ретінде талдау;

- аудиовизуалды өнім өндірісінің құндық бағасын режиссермен және продюсермен анықтау;

- фильмнің түсіріліміне шығармашылық-өндірістік дайындықты ұйымдастыру;

- фильмге түсіру-қойылым жұмысын ұйымдастыру;

- ұжымдағы әріптестермен кооперацияға және жұмысқа қабілетті;

- түсірілім ұжымындағы басқа да шығармашылық мамандықтардың өкілдерімен өзара қарым-қатынас жасау;

Сервистік-пайдалану қызметі:

- заманауи киноөнер теориясы мен практикасын пайдалана отырып қолданбалы міндеттерді қоюға және шешуге қабілетті;

- қоюшы циклінің барлық сатыларында шығармашылық ойларды жасау процестерін құжаттай алады;

- бейнеөнімдерді жасауда инновациялық технологияларды қолдана алады.

Ғылыми-зерттеу қызметі:

- экономикалық теорияның базалық ережелерін бағдарлай білу, еңбек нарығында жұмыс іздеуді өз бетінше жүргізу қабілеті;

- АКТ көмегімен жаңа білімді өз бетінше иемдену және осы білімдер мен біліктерді практикалық қызметте пайдалану қабілеті;

- көп ұлтты ұжымдағы жұмыс істеу қабілеті соның ішінде пәнаралық инновациялық жобалар;

- бөлімше басшысы, қызметкерлер тобы ретінде міндеттерді қалыптастыруға, шешім қабылдауға, қызметкерлерге оқыту жүргізуге және көмек көрсетуге қабілетті;

- өз еңбегін ғылыми негізде ұйымдастыруға, өз қызметінің нәтижелерін өз бетінше бағалауға қабілетті;
- өз бетінше жұмыс істеу, оның ішінде шығармашылық зерттеулер жүргізу дағдыларын меңгеру;
- өзінің болашақ мамандығының маңыздылығын түсінуге қабілетті, өзінің еңбек қызметіне жауапкершілікпен қарайды;
- жаңа білім алудың арнайы құралдары мен әдістерін жүзеге асыра отырып, өз бетінше немесе топ құрамында шығармашылық ізденіс жүргізуге қабілетті;
- қазіргі ақпараттық қоғамның дамуындағы ақпараттың мәні мен маңызын түсініп, осы процесте туындайтын қауіптер мен сабақтарды түсініп, ақпараттық қауіпсіздіктің негізгі талаптарын сақтай алады;
- ақпаратты алудың, сақтаудың, өңдеудің негізгі әдістерін, тәсілдерін және құралдарын біледі;
- кино-және телеөндіріс саласындағы инновациялық жабдықтармен жұмыс істеу дағдылары бар;
- зияткерлік меншікті қорғаудың негізгі әдістерін меңгерген;
- қауіпсіздік техникасы мен өртке қарсы қорғаныс ережелерін қолдану.

2.4 Оқыту нәтижелерінің матрицасы

Қосымша - 1

№	Модуль атауы (пәннің)	Оқыту нәтижелері											
		ОН 1	ОН 2	ОН 3	ОН 4	ОН 5	ОН 6	ОН 7	ОН 8	ОН 9	ОН 10	ОН 11	ОН 12
1.	Қазақстанның қазіргі заманғы тарихы		+	+									
2.	Қазақ (орыс) тілі-I, II	+		+									
3.	Шет тілі – I, II	+		+		+							
4.	Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар	+				+							
5.	Философия		+	+	+								
6.	Әлеуметтану		+	+	+								
7.	Саясаттану		+	+	+								
8.	Мәдениеттану		+	+	+								
9.	Психология		+	+	+								
10.	Әлемдік және қазақ киносының тарихы	+	+										
11.	Құқық негіздері	+	+										
12.	Академиялық хат	+	+										
13.	Фотокомпозиция және операторлық шеберлік негіздері								+	+			
14.	Бейнені сандық өңдеу және кинокомпозиция негіздері							+	+				
15.	Оператордың шеберлігі	+	+					+	+	+		+	+
16.	Жарық техникасы және экспонометрия								+	+			

17.	Монтаждау теориясы мен практикасы-I					+						+	+
18.	Монтаждау теориясы мен практикасы					+						+	+
19.	Бейнелеу өнерінің тарихы	+	+						+	+			
20.	Кәсіпкерлікке кіріспе	+	+	+	+	+	+						
21.	Бизнесті ұйымдастыру	+	+	+	+	+	+						
22.	Кәсіпкерлік қызметті құқықтық реттеу	+	+	+	+	+	+						
23.	Бизнесті заңгерлік қолдау	+	+	+	+	+	+						
24.	Кәсіпкерліктегі маркетингтік құралдар	+	+	+	+	+	+						
25.	Маркетингтік талдау	+	+	+	+	+	+						
26.	Бизнесті қаржылық қолдау	+	+	+	+	+	+						
27.	Медиакеңістіктегі авторлық құқық		+	+		+	+						
28.	Кәсіпкерлік субъектілерінің есептілігі	+	+	+	+	+	+						
29.	Кинода және телевиденияда продюсерлеу					+	+	+			+		+
30.	Фильмнің бейнелеу шешімі								+	+			
31.	Дыбыспен жұмыс								+	+		+	
32.	Сурет								+	+			
33.	Фильмдегі музыка								+	+		+	
34.	Заманауи кинопроцесс	+						+				+	
35.	Экран драматургиясы								+	+			
36.	Телевизия өндірісінің техникасы мен технологиясы								+	+			
37.	Аудиовизуалды шығармалардың фестиваль дистрибуциясы							+			+		
38.	Сандық кинотехнологиялар								+	+	+		
39.	Инновациялық операторлық техника								+	+	+		
40.	Киноға түсірудің арнайы түрлері							+	+	+			
41.	Кинодағы арнайы әсерлер								+	+			
42.	Профессионалды-бағытталған шетел тілі	+	+										
43.	Кәсіби қаза тілі	+	+										
44.	Салалар бойынша ағылшын тілі	+	+										
45.	Ағылшын тілі (Сертификатталған курс)	+	+										
46.	Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Мәдени саясатының негіздері				+	+							
47.	Шығармашылық психологиясы							+	+	+		+	
48.	Режиссура негіздері							+				+	+
49.	Фильмді жарықтандыру								+	+			
50.	Мультимедиа негіздері								+	+		+	
51.	Кескіндеме және сандық өнер								+	+			
52.	Кинооператордың өнері							+	+	+	+	+	+
53.	Кино түсіру оптикасы								+	+			
54.	Аралас түсірулер								+	+	+		
55.	Әлемдік операторлық мектептер									+			+
56.	Экранның мәнерлі құралдары								+	+			

24.	Кәсіпкерліктегі маркетингтік құралдар		+	+						+	+								
25.	Маркетингтік талдау		+	+						+	+								
26.	Бизнесті қаржылық қолдау					+	+				+								
27.	Медиакеңістіктегі авторлық құқық		+	+							+								
28.	Кәсіпкерлік субъектілерінің есептілігі					+	+				+								
29.	Кинода және телевиденияда продюсерлеу		+	+							+								
30.	Фильмнің бейнелеу шешімі										+	+	+					+	
31.	Дыбыспен жұмыс		+								+								+
32.	Сурет										+	+						+	
33.	Фильмдегі музыка									+	+							+	
34.	Заманауи кинопроцесс		+								+								+
35.	Экран драматургиясы										+		+						+
36.	Телевизия өндірісінің техникасы мен технологиясы		+								+								+
37.	Аудиовизуалды шығармалардың фестиваль		+								+								+
38.	Сандық кинотехнологиялар		+								+								+
39.	Инновациялық операторлық техника										+		+	+					
40.	Киноға түсірудің арнайы түрлері										+		+	+					
41.	Кинодағы арнайы әсерлер		+								+								+
42.	Профессионалды-бағытталған шетел тілі	+					+												+
43.	Кәсіби қаза тілі	+					+												+
44.	Салалар бойынша ағылшын тілі	+					+				+								
45.	Ағылшын тілі (Сертификатталған курс)	+					+				+								
46.	Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Мәдени саясатының негіздері										+								+
47.	Шығармашылық психологиясы										+								
48.	Режиссура негіздері										+								+
49.	Фильмді жарықтандыру										+	+		+	+				
50.	Мультимедиа негіздері										+	+							
51.	Кескіндеме және сандық өнер										+	+		+	+				
52.	Кинооператордың өнері		+								+	+	+						+

53.	Кино түсіру оптикасы		+											+	+	+					
54.	Аралас түсірулер													+		+	+				
55.	Өлемдік операторлық мектептер													+	+						
56.	Экранның мәнерлі құралдары		+																		+
57.	Визуализация материалдары мен алгоритмдері																				+
58.	Дене шынықтыру																				
59.	Оқу тәжірибе		+																		
60.	Өндірістік тәжірибе		+																		
61.	Диплом алдындағы тәжірибе	+																			

3 Оқу нәтижелерін бағалау саясаты (ағымдағы, аралық және қорытынды бақылау)

Білімді бақылау мен бағалауды жүргізу үшін ішкі нормативтік құжаттар-нұсқаулықтар әзірленіп, бекітілді.

Ағымдық бақылау байланыс жұмыстары мен студенттердің өзіндік жұмысын ұйымдастыру кезінде жүзеге асырылады. Ол бірнеше құрамдас бөліктерді қамтиды:

- дәрістік, практикалық сабақтардағы жұмыс студенттің дәрістік сабақтар мен өзіндік жұмыс кезінде өткен материалды меңгеру тереңдігі тұрғысынан мүмкіндігін бағалауға мүмкіндік береді. Практикалық сабақтар дәрістік курсты бекітетін немесе толықтыратын студенттердің жұмыс формасымен қызмет ете алады, бұл оқу жоспары шеңберінде нақты пәнді жүзеге асыру мүмкіндіктеріне байланысты (аудиториялық жүктеме көлемінде дәрістік және практикалық сабақтардың арақатынасы);

- бақылау жұмыстары факультеттің бейіндік пәндері бойынша оқытушылардың жүктемесінің міндетті түрлерінің бірі болып табылады.

- тестілік сауалнамалар студенттердің білім деңгейін экспресс-талдау формасы болып табылады және оқу жоспары пәндерінің кез келген блогында тең дәрежеде қолданылады.

Аралық бақылау оқу процесінің кестесіне сәйкес семестрде 2 рет жүргізіледі. Оқу сапасын бақылаудың бұл түрі семестр барысында студенттердің үлгерімі мен сабаққа қатысуы сияқты жұмыстарды құрайтын деңгейін анықтауға мүмкіндік береді. Олардың арақатынасын талдау студенттің оқу барысында белсенділігін, қандай да бір пәннің пайдасына оның мүддесіндегі басымдықтарды, материалды меңгерудің тиімділігін көрсетеді. Бұл үшін жазбаша бақылау жұмыстары, бақылау тестілеуі, аудиовизуалды жұмыстарды қорғау сияқты бақылау нысандары қолданылады. Аралық бақылау деректері нақты топта немесе жалпы курста алдағы сессия барысында туындауы мүмкін ықтимал теріс сәттерді талдауға және тиісінше түзетуге мүмкіндік береді. Ағымдағы бақылауды жүргізу үшін бағалау қорлары оқу пәндерінің жұмыс бағдарламаларына қосымша ретінде жасалады және ресімделеді.

Бағдарламаның модульдерін оқу кезінде оқытудың нәтижелерін ағымдағы бақылаудың әртүрлі түрлері көздеуі мүмкін:

ауызша сұрау - сұрақтарға жауап беру және жағдайды талқылау түрінде пәннің бір немесе бірнеше тақырыбы бойынша материалды зерделегеннен кейін жүргізілетін бақылау;

жазбаша бақылау - қойылған сұрақтармен, тапсырмаларды шешумен, жағдайды талдаумен, курстың жеке тақырыптары бойынша практикалық тапсырмаларды орындаумен жұмысты болжайтын бақылау;

аралас сауалнама - бір немесе бірнеше тақырыптар бойынша білімді бағалаудың ауызша және жазбаша формаларын бір мезгілде пайдалануды көздейтін бақылау;

үй тапсырмаларын қорғау және таныстыру - жеке немесе топтық үй тапсырмалары бойынша білімдерін олардың орындалу дұрыстығын тексеру мақсатында бақылау, Өткен материалды жалпылау және оны көпшілік алдында ұсыну, курс тақырыптары арасында логикалық байланысты қадағалау;

аудиовизуалды жұмыстарды қорғау - теориялық және практикалық материалды игеруді бағалау және қауіпсіздік техникасын сақтауды ескере отырып, осы жұмыстарды жүргізу әдістемесін бақылау;

тесттер - білім алушылардың оқу жетістіктерін объективті және сапалы бағалауға мүмкіндік беретін белгілі бір нысандағы (ашық, жабық, аралас) тапсырмалар жиынтығы;

практикалық жұмыстар - теориялық және практикалық материалдарды игеруді бағалау және жұмыстарды жүргізу әдістемесін бақылау.

Білім беру бағдарламасының модулі бойынша оқыту нәтижелерін жоспарлау мыналарды қамтуы тиіс: құзыреттіліктерді таңдау; модуль шеңберінде аралық және қорытынды бақылау нысанында бағалаудың барлық көрнекі элементтерінің болуын тексеру; оқыту нәтижелерінің терминдерінде құзыреттіліктерді тұжырымдау және киноөнер саласындағы кадрлық мамандар нарығының негізгі талаптарына сәйкес оқыту нәтижелерін тестілеу.

Оқу нәтижелерін бағалау "Операторлық өнер"білім беру бағдарламасы бойынша оқытудың барлық модульдерін зерттеу барысында қалыптасуға тиісті бітірушінің негізгі құзыреттіліктерін сипаттайтын сипаттамаларды талдау арқылы жүргізілуі мүмкін.

Білім алушылардың оқу жетістіктерін бақылау жүйесі әр түрлі үлгілерден тұрады: ағымдағы, аралық, үлгерімді қорытынды бақылау және қорытынды мемлекеттік аттестаттау.

Білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау білім, білік, дағды (яғни құзыреттілік) өлшеуіштерінің негізінде жүзеге асырылады. Пән бойынша құзыреттілікті өлшеуіштер түрлері пәннің жұмыс оқу бағдарламасына сәйкес анықталады. Оқытудың кредиттік технологиясы принциптеріне сәйкес Білімді бағалаудың балдық-рейтингтік жүйесі қолданылады. Пән бойынша қорытынды баға кафедраның бағасынан (жіберу рейтингі) құралады, оның үлес салмағы қорытынды бағалауда 60% және емтихан бағасынан, оның үлесі 40% құрайды. Қорытынды баға білім алушының рұқсат рейтингі бойынша да, қорытынды бақылау бойынша да (яғни 50 және одан да көп балл) оң бағалары болған жағдайда ғана есептеледі. Жіберілу рейтингі ағымдық және аралық бақылау бағасынан орташа арифметикалық мәні болып табылады. Ағымдағы бақылау барысында құзыреттіліктің қалыптасу деңгейі бойынша бағаланады: білім, практикалық дағдылар, коммуникативтік дағдылар, құқықтық құзыреттілік, өзін-өзі дамыту.

Білім беру бағдарламасының пәндері бойынша ағымдық және аралық бақылаудың соңғы нәтижесі рефераттар, баяндамалар, презентациялар, сценарийді дайындау және жазу, актерлерді, этюдтерді таңдау, көбінесе шығармашылық элементтермен орындалатын түсірілім орнын дайындау түрінде ресімделеді. Оқу сабақтары кезінде студенттер этюдтерді, қысқа метражды фильмдерді түсіруді, ойын және ойын емес кино түсіруді, тәжірибелік жұмыстарды және т. б. орындайды.

"БВ02102 - Операторлық өнер" БП бойынша қорытынды бақылау тестілеу және шығармашылық емтихандарды ұйымдастыру түрінде өткізіледі. Тестілеу "Platonus" автоматтандырылған ақпараттық жүйесі арқылы жүргізіледі.

Шығармашылық емтихандардың мақсаттары мен міндеттері - операторларды өз бетінше, шығармашылық жұмысқа дайындау. Шығармашылық емтихан пәндік

комиссиямен әр студентпен жеке жүргізіледі. Әрбір студент, жасаушы ауызша айтып, өз жұмысын/ жобасын ұсынуы тиіс.

Шығармашылық жұмыстардың негізгі түрлері:

- суретті көрсету
- шебер бекіткен алдын ала айтылған тақырыптарға арналған қысқа метражды этюдтар.

- үш кадрдағы жұмыс сюжеттерін көрсету: ірі жоспар (сипат); орташа жоспар (әрекет); жалпы жоспар (мазмұн); ПНР (әрекет орны); түрлі жоспарлардағы күзгі пейзажды көрсету (4-5 кадр); белгілі әлемдік суретшінің бір туындысынан монтаждау, шу және музыка көмегімен сюжет жасау.

- өз сюжеті бойынша ашу (12*8): кадрдың компонентациясы, кадр композициясы, сюжеттік желілерді сақтай отырып.

- оқытушы берген тақырыпқа фоторепортажды түсіру

- семестр бойы, ұзақтығы 1 минуттан кем емес, техника және сапа бойынша берілген тақырыптар бойынша шектеусіз түсірілген апта сайынғы фильмдер - тапсырмада студенттің қоршаған ортамен жұмыс істей білуіне, экранда болып жатқан оқиғаны анықтауына (қысқа метражды оқу фильмдеріне қойылатын техникалық талаптар): берілген хронометраж, әрбір жұмыстың аяқталған түрі болуы тиіс (кұрастырылған, дыбыстандырылған, түсті түзету жүргізілген, титралар салынған, фокуста болуы және тапсырманың тақырыбы көрсетілген).

- "мокьюментари" жанрындағы қысқа метражды фильм (жалған деректі кино). Талаптар: кемінде 5 минут хронометраж, кем дегенде 3 кейіпкер кадрда, сырттай музыкалық сүйемелдеусіз, жақсы техникалық сапа.

- бір кадрмен түсірілген қысқа метражды фильм. Фильмге қойылатын талаптар: кемінде 5 минут хронометраж, кемінде 3 қолданыстағы кейіпкер фильмде, фильмнің барлық әрекеті камераның қосылуынан бастап оны өшіруге дейінгі уақыт аралығында, сыртқы музыкалық сүйемелдеусіз, жақсы техникалық сапа болуы тиіс; фильмге жобалық құжаттама (кейіпкерлердің паспорттары; локация фотосуреттері; кейіпкерлердің фотосуреттері (фотобы); түсірілім картасы (Түсірілім топографиясы)/ мизансценирлеу; жарықтандыру картасы және т. б.)

қысқа метражды фильмде киноөндіріс жасаудың (өндірудің) мынадай әдіснамасын қамтуы тиіс: жабық/ ашық композиция (ойға байланысты); тұрақты/ тұрақсыз композиция (ойға байланысты); сюжеттік-композициялық орталық (ойға байланысты); кадрдағы жарық көзі бар интерьердегі кейіпкер/кейіпкер; кейіпкер/кейіпкер сұлбасын (интерьерде немесе натурада); жарық түсіретін суреттегі сахна (немесе сахнадағы кадрлар); сахна (немесе кадрлар); сахна (немесе кадрлар немесе кадрлар); сахна (немесе сахнадағы кадрлар) қараңғы реңде және т. б.

Семестр соңында білім беру бағдарламасы модулінің әрбір пәні бойынша емтихан ауызша, жазбаша түрде немесе тест түрінде тапсырылады;

- кешенді нысандағы жазбаша емтиханның немесе емтиханның жалпы уақыты (жазбаша билет бойынша және тест бойынша) үш сағаттан аспауы тиіс;

- тест түрінде емтиханға жіберілетін уақыт 60 минутты құрайды;

пән бойынша қорытынды баға ағымдық, аралық және қорытынды бақылау бағаларын қамтиды. Қорытынды бақылау (емтихан) 40% құрайды, ағымдық және аралық-60%; 100 баллмен. Пән үшін ең жоғары балл саны-100.

Осы ЖБП-ны іске асыру кезінде практиканың мынадай түрлері көзделеді:

Оқу тәжірибесі-таныстыру тәжірибесі; бастапқы кәсіби шеберлік пен дағдыларды алу тәжірибесі, болашақта кәсіби жұмыс істей алатын, түсірілім тобымен ынтымақтаса алатын, түсірілім және монтаждау кезеңдерінде барлық операторлық бригадаға басшылық ете алатын, қоюшы-режиссердің басшылығымен экрандық туындыға фильмнің өзіндік

тұжырымдамасын іс жүзінде іске асыруға дайын кино және теледидар операторларын тәрбиелеу.

Өндірістік тәжірибе - студенттердің нақты киноөндірістің кәсіптік жағдайында практикалық жұмыс тәжірибесін игеруі; кәсіби цикл пәндерін оқу нәтижесінде алынған теориялық білімді бекіту және тереңдету; кәсіби практикалар базасында кәсіби қызмет саласында тәжірибелік дағдылар мен құзыреттілікті игеру; шығармашылық шешімдер, қазіргі заманғы аудиовизуалды өндірістің техникалық және технологиялық құралдары арқылы фильм мен хабарларды дайындау және жасау процесін зерделеу.

Диплом алды тәжірибе - студенттерді дипломдық жобамен жұмысқа және өзіндік өндірістік қызметке дайындау. Студенттер басқа профильдер мен біліктілік деңгейлерінің мамандарымен өзара іс-қимыл жасау жағдайында кәсіби қызмет тәжірибесін алады; телевизиялық аудиовизуалды контентті құру саласындағы өз бетінше әрекет етеді.

Оқу кезінде алған барлық құзыреттіліктерді көрсету үшін студенттер бітіру курсына қол жеткізе отырып, кешенді емтиханнан және дипломдық жұмысты қорғаудан тұратын қорытынды аттестаттауды тапсырады.

Кешенді емтихан "Тұран" университетінің Ғылыми Кеңесінің шешімімен бекітілген ауызша-шығармашылық мазмұн түріндегі нысанға сәйкес өткізіледі.:

- идеялық-тақырыптық негіз;
- сценарлық-режиссерлік ой;
- режиссер бейнелі шешім;
- режиссер-актер және актер жұмысы;
- драматургиялық жанжал;
- оқиғалар қатарын анықтау;
- дайындау жоспары;
- сахнаны безендіру;
- музыкамен және жарықпен жұмыс;
- музыкалық драматургия.

Бітіруші біліктілік жұмысының пәні:

1. "Режиссура" білім беру бағдарламасының түлектерімен бірге түсірілген фильмдер немесе сюжеттер;
2. авторлық ойын / деректі фильмдер;
3. кино және телестудияларда түсірілген фильмдер мен сюжеттер;
4. толық метражды фильмдердің фрагменттері;
5. зерттеу институттарында немесе зертханаларда түсірілген ғылыми фильмдер;
6. компьютерлік графиканы пайдалана отырып, кинодан немесе телефильмдерден жасалған құрамдастырылған кадрлар.

Бітіру біліктілік жұмысының экранда бейнелеу (киноживописьтік) міндеттерінің шығармашылық және технологиялық шешімі болуы тиіс: фигуралар мен заттардың көлемдік-пластикалық формалары, материалдардың түсі мен фактурасы, рельефтері мен кеңістіктің тереңдігі, жарық әсерлері; драматургияға және қойылымдық ойға сәйкес Жарық-тоналды және жарық-түсті шешімі; кинооператорлық жарықтандыру өнерінде, мизансцендерді үйлестіруде. Қорғауға біліктілік жұмысының фильм көшірмесі, оған түсіндірме жазба және сыртқы рецензенттің пікірі ұсынылады.

Бітіруші біліктілік жұмысын орындау кезінде студент:

- режиссурамен тандемде драматургиямен жұмыс істей білуді көрсету;
- драматургиямен және режиссерлік шешіммен үйлесімді фильмнің жарқын бейнелеу шешімін жасай білу;
- фильмнің композиция, жарықтандыру, монтаждау құрылғысын білуді көрсету;
- кинематографиялық бейненің заңдарын меңгеруін көрсету;

- аудиовизуалды туындыны іске асыру кезінде жоғары экономикалық көрсеткіштерге қол жеткізуге бағытталған және оңтайлы шығармашылық шешімдерін көздейтін кәсіби қойылым жобасын жасай білуді көрсету;
- басқару теориясы мен практикасы негіздерін білуді көрсету;
- кинопроцесс қатысушыларының шығармашылық - өндірістік мүмкіндіктерін кеңейтетін заманауи тәсілдер мен технологиялық құралдарды меңгеруін көрсету.

4 Білім беру бағдарламасы бойынша оқыту мазмұны

4.1 Барлық оқу кезеңіне бакалавриаттың білім беру бағдарламасының оқу жоспары (модульдік жүйе бойынша) **(Қосымша 3)**

4.2 Білім беру модульдерінің каталогы (міндетті, жалпыуниверситеттік, элективті) **(Қосымша 4)**